

Byrådssak /20

Saksframstilling

Vår referanse: 2020/72896-3

Høringsuttalelse - innføring av krav om at kommuner og helseforetak skal avtale hvordan de sammen skal planlegge og utvikle tjenester

Hva saken gjelder:

Som et ledd i gjennomføringen av samhandlingsreformen ble det lovpålagt å inngå lokale samarbeidsavtaler mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten. Formålet med avtalene er å konkretisere oppgave- og ansvarsfordelinga mellom kommunen og helseforetaket, og etablere gode samarbeidsrutiner på sentrale samhandlingsområder. Samarbeidsavtalene skal bidra til at pasienter og brukere opplever at tjenestene er samordnet og at det alltid er klart hvem som skal yte de aktuelle tjenestene.

Den 23. oktober 2019 inngikk regjeringen en avtale med KS om etablering av helsefelleskap med utgangspunkt i de 19 eksisterende helseforetaksområdene. I helsefelleskapene skal representanter fra kommuner, helseforetak, lokale fastleger og brukere møtes og planlegge og utvikle helse- og omsorgstjenester i fellesskap. I avtalen anbefales det at helseforetaket og kommunene inngår en konkret avtale om hvordan de skal drive utvikling og planlegging av tjenestene i helsefelleskapet.

I den forbindelse har Helse- og omsorgsdepartementet nå sendt på høring forslag om å legge til et nytt punkt i helse- og omsorgstjenesteloven § 6-2 første ledd. Forslaget innebærer at samarbeidsavtalene, som inngås mellom kommunen og det regionale helseforetak i helseregionen eller det helseforetak det regionale helseforetak bestemmer, skal inneholde en konkret beskrivelse av hvordan kommuner og helseforetak sammen skal planlegge og utvikle tjenester.

Forslaget innebærer ikke et krav om én felles plan, men et krav om å beskrive hvordan et samarbeid om å utvikle og planlegge tjenestene skal være. Det stilles heller ikke lovfestede krav til innholdet i planleggingsprosessen utover at den skal gjelde utvikling og planlegging av tjenestene.

Målet med lovforslaget er at helseforetak og kommuner skal avtale helt konkret hvordan de skal gjennomføre felles planlegging av tjenester til pasienter med behov fra begge tjenestenivåer.

Høringsfrist: 13. november.

Det er søkt om utsatt høringsfrist til etter bystyrets møte 17. november. Fristen er forlenget til 18. november.

Byrådets vurdering og forslag til høringsuttalelse:

Bergen kommune støtter departementets forslag om å innføre krav om at kommuner og helseforetak avtaler hvordan de sammen skal planlegge og utvikle tjenester. Økt press på helsetjenestene fra flere eldre, flere pasienter med samtidige sykdommer, forventninger i

befolkningen, nye behandlingsmuligheter og begrenset tilgang på fagkompetanse, personell og økonomiske rammer er sentrale utfordringer både sykehuset og kommunene står overfor. For å kunne sikre pasienter og brukere tilgang til gode helsetjenester fremover må man møte utfordringene som et samlet helsevesen.

Helsetilbudene påvirker hverandre på tvers av nivåene og må ses i sammenheng for at de samlede ressursene skal kunne utnyttes mest mulig effektivt til det beste for innbyggerne. Prioriteringsbeslutninger i kommunene og i sykehuset treffes i dag i stor grad på hvert av de to forvaltningsnivåene uten at det blir tatt tilstrekkelig hensyn til hvilke konsekvenser dette får for ressursbruken på det andre forvaltningsnivået. Beslutninger som tas i kommunene får konsekvenser for handlingsrommet og prioriteringene i spesialisthelsetjenesten og omvendt (NOU 2014: 12). Det gir høy risiko for at tiltak eller endringer i eksisterende tjenestetilbud iverksettes ukoordinert og uten at kostnader og gevinster gjennom hele pasientforløpet er godt nok utredet eller beregnet.

Bergen kommune mener at kommunene og sykehusene i større grad må samarbeide om å forstå innbyggernes nåværende og fremtidige behov for helsetjenester. Det er viktig å få rigget en felles planleggingsprosess som bygger på en samlet oversikt over hvilke tjenester som tilbys hvor, hvordan tjenestene kan gis mer koordinert og effektivt, og hvordan man kan samarbeide om kompetanseutvikling, organisasjonsutvikling og fordeling av budsjettmidler de neste årene. Dette er nødvendig for å sikre en felles utviklingsretning for helsetjenesten som setter pasientene i sentrum, og som vil gjøre helsevesenet bedre i stand til å forebygge og redusere pasientenes fremtidige behov for ressurskrevende helse- og omsorgstjenester gjennom livsløpet.

Det er også viktig at brukere/pasienter og fastleger medvirker i dette samarbeidet på alle nivåer - fra strategiske planer til planlegging av spesifikke fagprosedyrer og tjenestetilbud. Bergen kommune samarbeider med sykehusene og kommunene lokalt om å utarbeide en overordnet felles utviklingsplan for samarbeid om samhandling. Felles utviklingsplan skal ta utgangspunkt i et oppdatert kunnskapsgrunnlag og utfordringsbilde, og gi retning for det videre arbeidet med å utvikle mer helhetlige og koordinerte helsetjenester. Planen skal skrives i tråd med nasjonale og lokale føringer, og foreslå tiltak knyttet til områder som samhandlingsstruktur og organisering av samarbeidet, kompetanse og brukermedvirkning. Utviklingsplanen vil også følge opp avtalen mellom regjeringen og KS om etableringen av helsefellesskap.

Felles utviklingsplan for samarbeid og samhandling vil danne et godt fundament for å møte et krav om at kommuner og helseforetak avtaler hvordan de sammen skal planlegge og utvikle tjenester lokalt.

Eldrerådet behandlet denne saken i møte 23. september 2020, sak 85/20 og ber om at følgende innspill tas med i det videre arbeidet med høringsuttalelsen.

1. Eldrerådet har erfart manglende samhandling mellom spesialist- og kommunehelsetenesta, og ser positivt på innføring av helsefellesskap. Vi meiner ordninga bør lovfestast.
2. Eldrerådet ber om at elderråd og kommunalt råd for personar med funksjonsnedsetjing vert representerte i helsesfellesskap, t.d. som medlem og varamedlem.

Begrunnelse for framleggelse til bystyret:

Byrådets fullmakter § 7:

Byrådet avgir høringsuttalelser på vegne av Bergen kommune. Høringsuttalelser i prinsipielle saker som samtidig innebærer politiske avveininger, skal avgis av bystyret.

Saken anses å være prinsipiell og innebære politiske avveininger.

Forretningsutvalget har i møte 08.09.2020 i sak 211/20 fattet følgende vedtak:

Utvalg for helse og sosial innstiller til bystyret som avgir hørings svar til «Høring - forslag om å innføre krav om at kommuner og helseforetak skal avtale hvordan de sammen skal planlegge og utvikle tjenester».

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Bergen kommune avgir høringsuttalelse til «Høringsnotat om endringer i helse- og omsorgstjenesteloven – innføring av krav om at kommuner og helseforetak skal avtale hvordan de sammen skal planlegge og utvikle tjenester», slik den fremkommer av byrådets forslag.

Dato: 13. oktober 2020

Erlend Andreas Horn
Fung. byrådsleder

Beate Husa
Byråd for eldre, helse og frivillighet

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

Høringsbrev - forslag om å innføre krav om at kommuner og helseforetak skal avtale hvordan de sammen skal planlegge og utvikle tjenester

Høringsnotat - forslag om å innføre krav om at kommuner og helseforetak skal avtale hvordan de sammen skal planlegge og utvikle tjenester